

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.

Egész évre . . . 10 frt.
Félévre . . . 5 " 50 kr.
Negyedévre . . . 2 " 20 kr.
Egy órára . . . 1 " 10 kr.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Imre nyomdájában**, a szűk Toldi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:

öt hasábon postás 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű a többihez megfelelő hirdetéseknek leengedése történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. A hirdetéseknek valaminek a nyitási költségek egyenlő kiadói irókban vétettek fel. Az előfizetés és hirdetés díjainak a kiadói hivatalban, a lap szellemi részében tartózkodó költségeknek a szerkesztőség irókban cizmeződik.

nagyjuttatás júna-ház 1704. szám alatt

Lesz-e már háború?

Budapest, július 21.

(?) Hosszadalmas, unalmas egy történet az, mely a berlini conferentia megállapodásait, — s az együttes jegyzék átnyújtásával kezdetét vette s végtét érni nem akarja.

A milyen óvakodás, tartózkodás, elővigyázat jellemezte magát a conferentiát, illetve a conferentiánál eljáró hatalmakat; épp olyan óvakodás, tartózkodás, majdnem határozatlanság tapasztalható részéről most, midőn már nem elvi megállapodásokról, de arról van szó, hogy a mit elvben megállapítottak a döntő hatalmak, hát akarják-e azt valószínű, vagy pedig bizonyos rájuk nézve a dolgok további fejlődése?

Ugy látszik, a conferentiának az az alapszövege, a melylyel győzni remélt: az egyhangú megállapodás, az együttes jegyzék, nem eredményezte s nem eredményezendő a kellő sikert. Azt ugyan elérték a hatalmak, hogy a berlini határozatok létrehozásában, s azok sikere vagy sikeretelenségében a dicsőség közös lenne, a vád, a felelősség pedig úgy szólván alkalmazhatlanná vált és váland.

De ez csak nemleges eredmény, a mivel a békét óhajtozó Európa be nem érheti.

Európa békét várt; és kapott újabb konferenciái megállapodásokat. Megoldatlan kérdések megoldását, fájó sebek begyógyulását, háború népek kibékítését, a béke áldását várta s kapott újabb zavart; a megoldatlan kérdések csomója még vastagabb, durvább lett; a két legjobban érdekelt hatalom, Törökország és Görögország kiegyezés helyett háborúra készülnek; a Balkán félsziget népei a nemzetközi béke fel forgatásán dolgoznak.

Ezt szűlte a conferentia. Elég szomorú.

Európának nem telhetik öröme abban, ha a népek egymás véreben gázolnak. De nem áll hatalmában s jogában az sem, hogy oly kérdéseknél, melyek végre mégis nemzetközi kérdések, — mint hatalmaskodó bíró, véres igazságszolgáltatásra foltolja magát. A berlini conferentia kétségtelenül jót akart. Görögország és Törökország érdekeit összehangozta akarta hozni. Azt hitte, hogy ez sikerülni fog. Az együttes jegyzékkel, az erkölcsi pressió bizonyos, megengedhető nem is alkalmazta. Ha már most mindez célhoz nem vezetett, hogy mi fog történni akkor, — azt a mindeneket tudó isten tudja.

Törökország, az együttes jegyzékre adandó válaszában bizonyára tiltakozni fog a berlini conferentia határigazító végzése ellen. Görögország pedig reagálódik a conferentiái megállapodásokhoz, — s mint hírlírók, csak arra vár, hogy a hatalmak a fegyveres és pedig támadó felkérésre felszólítják, vagy felhatalmazzák.

Görögországon áll tehát a török-görög-ügy békés vagy véres megoldása. Törökország birtokában van; ő nem kezd háborút. Görögország a felperes. Ő tőle függ. — kíván-e egy drága pert kezdeni.

Lesz-e hát háború? A kérdés mindennap megújul; és a diplomatiái tárgyalások lassúsága még egyre késik a választást.

Ugy látszik attól függ minden, hogy Görögország mit olvas ki az európai hatalmak szeméből.

Egy biztató kacsintás, az örömmármorban uszó országokkákat merész kalandokra viheti, mely temérdek vérbe fog kerülni és a mely beláthatatlan bonyodalmakat hozhat Európára.

Inkább húzódjék hát még tovább a diplomatiái tárgyalás. Mi türelmesek vagyunk. Nem telik örömlünk benne, ha az események rohamosan követik egymást; és az események nyomát vértenger követi.

A háborúk véres bibora, népek fekete gyászja szokott lenni.

A vallás- és tanulmányi alap ellenőrző bizottsága.

A mai hivatalos lap közli a magyar vallás és tanulmányi alap kezelésének ellenőrzése végett kirendelt ideiglenes bizottság névsorát. Elnök; székhelyi: Majláth György országbíró. — Tagok: Simor János bíró, hercegprímás és esztergomi érsek, Dr. Haynald Lajos bíró és kalocsai érsek, Andrásházy Pál és báró Bárhidy Béla orsz. képviselők, Barta Béla semmitörvénybíró, gróf Cziráky János főtanácsos, Hájnik Imre egyetemi tanár, Pólyi Arnold besztercebányai püspök, Musla Sándor földbíró, Priesszky Tádé orsz. képviselő, Rudnyánszky Ferencz hítes ügyvéd, S háffer Antal záradoklakó plébános, báró Sennyey Pál és ifj. Szűgyényi-Máricz László országos képviselők, végre ugyanezen bizottság elődjai a rendszeresített illetményekkel Rudnyánszky Ferencz ügyvéd.

A népszámlálás eredménye Boszniában és Hercegovinában.

Az occupált tartományokban tavaly tartott népszámlálás eredménye, melyet az idén januárban hirdettek ki, néhány elmaradt község újabbán beérkezett adataival most kiegészítettet. E szerint mint a szerajevói hivatalos lap írja, a végleges eredmény a következő: 43 városban, 1 külvárosban, 31 mezővárosban, és 5054 faluban továbbá 169,862 házban van összesen 1,158,440 belföldi lakos (607,789 férfi, és 550,651 nő). Ebből 348,613 mohamedán, 496,761 ó hitű, 209,391 r. katolikus, 3420 zsidó, s 249 más hitelevő. — A marhaállomány a következő; van 158,034 ló, 413 öszvér, 2721 szamár, 761,302 db. szarvasmarha, 775 bivaly, 830,978 juh, 522,123 kecske, 430,354 disznó s 111,148 kas méh.

Posta-ügy.

Levelező lapok fizetett válasszal, továbbá levelező lapok a nemzetközi forgalomban.

Debrecen, 1880. július 20.

1. Az osztrák-magyar monarchia belforgalmában, valamint a Németországgal való cserforgalomban folyó év augusztus hó 1-jével válaszlappal ellátott levelező lapok fognak forgalomba bocsájtani, melyeknek ugy első

mint válaszlappja, benyomatott 2 krajczáros levelezővel lesz ellátva.

Az első lap alján a következő figyelmeztetés olvasható: „A lap másik fele válaszlappal való.”

A válaszlapp felirata alatt, e szó „válasz” olvasható.

2. Folyó évi október 1-vel pedig forgalomba fognak bocsájtani:

a) egyszerű levelező lapok benyomatott 5 krajczáros levelezővel a nemzetközi forgalomban azon országokkal, melyek az egyetemes posta egyesüléthez csatlakoztak, továbbá a keleten levő cs. és kir. osztrák-magyar postahivatalokkal és a novibazári pasalikkal való forgalomban; ezen levelezőlapok felirata a következő:

Egyetemes postaezredés — magyar posta igazgatás — Union postale universelle — Administration des postes hongroises.

Levelező lap
Carte postale

b) levelezőlapok fizetett válasszal mindkét lapon benyomatott 5 krajczáros levelezővel a keleten levő cs. és kir. osztrák-magyar postahivatalokkal valamint a következő országokkal való forgalomban: Belgium (Belgique), Franciaország (France), Hollandia, Luxemburg, Németalföld, (Pays Bas), Norvégia (Norvége), Olaszország (Italie), Portugália, Ruménia, Spanyolország (Espagne) és Svájc (Suisse).

Ezen levelezőlapok felirata ugyanaz, mint az a) alatt említették, ezenkívül az első lap alján a következő figyelmeztetés van:

„A lap másik fele válaszlappal való — La carte jointe est destinée a la réponse: — a válaszlapp felirata alatt pedig olvasható: „Válasz (Reponse).”

3. Ha a 2 a) alatt említett levelező lapok tengerentúli oly egyesült országba küldetnek, hova a levelezőlapok díja 8 kr., ez esetben a benyomatott 5 krajczáros levelező mellé még egy 3 kros levelezőket kell ragasztani.

4. A válaszlappal ellátott levelezőlapokat ajánlva is lehet föladni, és az osztrák-magyar monarchia belforgalmában a válaszlappal küldhető ajánlva, ha ennek föladvóját az ajánlati díjat a válaszlapp föladvójával megfizeti.

5. Boszniában, Hercegovinában és a novibazári pasalikba fizetett válaszlappal ellátott levelezőlapokat f. év augusztus 1-től kezdve szintén föl lehet adni. Boszniában és Hercegovinában a 2 kros, a novibazári pasalikba pedig a 5 kros levelezővel ellátott lapok használhatóak.

6. A folyó évi október hó 1-től kezdve a 2. 3. és 6. alatt említett országokból is lesznek válaszlappal ellátott levelező Magyarországra küldhetők.

Európa mezőgazdasági lakossága.

Debrecen, július 20.

(1) Európának lakossága 1833-tól 1875-ig 229 millióról 315 millióra emelkedett, vagyis minden geographiai mérföldön a népesség száma ez idő alatt 1309-ről 1803-ra, azaz 494

sápadtan, egész arcából kivelve, futott át Izák gazdához, maga is valami kisértethez hasonlítva a hajnali szürkületben.

Történetesen Izák gazda ma nagyon korán kelt, még hajnal előtt; buzát akart a veremből kiszedni a heti vásárra. Az öreg parasztszónya már az udvaron talált.

Ugyancsak megijedt az árendás, a mint ilyen időben s ilyen állapotban látta közeledni az asszonyt. Azt hitte, valami baj esett, a legény talán mindent megtudott s most jaj neki is Igyekezett is hamar befelé a házba, maga előtt tuskolva az öreg asszonyt.

— Jól van, jól, — szólt sietve; — majd oda bent.

Oda bent aztán kiderült aggódo homloka. Láta, hogy semmi baj sincs s itt a gyűrű. Megelégedve mosolygott s dörzsölte kezét.

— No lássa, hogy Izák is szavartató ember, itt a száza forint.

Az öreg asszony még félig bódult, kábult volt, mint valami alvajáró, mintha csak úgy gépiesen tenné, a mit tesz. Nem is szót egy szót sem, mikor a pénzt átvette, bekötötte kendője sarkába s még köszönni is elefejtett. Csak szemében villant meg csodálatos tűz.

Izák gazda fejcsóválva nézett utána No, de nem az ó gondja, — így vélekedék magában, — neki megvan a maga profija, az esküdt ur nem lesz fukar s a többivel mit törődnek Izák gazda. Minden ember törődjék

lélekkel szaporodott, — nem számítva bele a 42 év leforgása alatt kivándoroltakat. — Mivel e szerint Európa lakossága évenként átlag 0.9 százalékkal növekedik, tehát az európai népességnek jelenleg évenként 3 millióval kell szaporodnia. Európa lakosságából különböző államokban a mezőgazdasággal foglalkozók száma csaknem mindig állandó. Így p. o. Angolországban 28 %, Olaszországban 45 %, Németalföldön 41 %, Belgiumban 25 %, Német birodalomban 46 %, a szász királyságban 26. Ausztriában 65 %, Franciaországban 52 %, Svájcban 43 %, Portugáliában 70 %, Magyarországon 66 %, Dániában 78. Spanyolországban 66. Oroszországban 75.

Hogy a mezőgazdasági lakosság Dániában éri el a legnagyobb számot, az aligha nem azon tévedésnek köszönhető, hogy a tengerpartok közelében lakó, s jórészen halászatból élők de azért egy pár hold szántófölddel is bíró parasztság is földmívelő népességnek vétetik. Ha tehát ennek folytán Dániát leszámítjuk az első rangról, az európai államok között Oroszország utolsó (75 százalé) követlen Magyarország következik (73 százalé).

Külföld.

Skokelew tábornok anyját megyilkolták.

Philippopolból jelentik: Skokelew tábornok anyját, ki komornája és egy hadsegéd kíséretében a Tzirpam kórházak megátogatása céljából kirándulást tett kíséretével együtt, kirabolták és megyilkolták. Rögtön csendőroket és csapatokat küldtek a büntetett színellyére. A gyilkos a midőn körükérvete látta magát, megölte magát: czinkostársai közül háromat elfogtak. Általános rémülés urlikodik. Azt gyanítják, hogy tolvajlás volt a gyilkosság indoka.

Az albánok ismét mozognak.

A Bohemiá-nak egy autivari levelezője konstataja, hogy Albániában a harcias hangulat újra föléledt, azon javaslat miatt, hogy Dulcignot Montenegro-nk atenedjék, Svergiczagban Antivaritól 4 órányira 300 alban van koncentrálván; Hadó be vezetése alatt 600 vonul Dulcignoba; oda Dibrából is mennek csapatok. Montenegro is meg-rostít a helyőrséget Antivariban és Kanakki-Mostban. Jarovics vajda sok katonasággal szinten Antivarba megy. Az albánok csakraják vágni az összeköttetést Skutari és Antivari közt. Más tudósítás szerint, mely 19 iki keletlet Cattarából érkezett, az alban liga elharozta Metzovo, Preveza és Arta megerosítését is s e célból 150,000, illetőleg 125,000 és 80,000 piastert küld a begyűlt pénzekből. E három várost a berlini konferencia tudvalevőleg Görögországnak ítélte oda.

Keresztények legyilkoltatása Kis Ázsiában.

Adanában (Kis Ázsia) a keresztényeket legyilkolták. Részletes tudósítások hiányzanak.

Divat.

Fürdő- és uszó ruhák.

A forró nyári nap sugarak elől vidékre s fürdőkre menekül mindenki, s a ki csak teheti, a tengerhez siet, hogy a más habokban keressen üdülést.

A tengeri fürdő- s uszó-ruhák ugyan nem igen változnak; ezeknél a célzérűség az irányadó s a divat legfőkébb a zubonyt díszíti föl egy-két fodorral, a főkötőt, vagy kalapot, más-más aink csokorral; különben igen keveset változtat az ötozéken mely mindig következő darabokból áll: zubony, nadrág, szandál és kalap.

A zubony ny lehet hosszabb, vagy rövidebb, alul egyszerűen prossal szegélyezett, vagy fodorral díszítve, a nadrág alul mindig a zubonyhoz hasonlóan szegélyelvel, vagy fodorral ellátva, térd alatt összekötve, vagy nyitva hagyva. A zubony övvel, vagy piros sálal van a derékhoz szorítva. Erősebb alk-

a maga dolgával. Ki mint veti meg a feje alját, ugy alszik.

A szegény öreg asszony ezalatt támoelvya, a nagy boldogság terhe alatt roskadozva tért háza. A kendője sarkát, a hol a pénz volt folyvást szorongatta.

Fia még aludt. Az öreg asszony nem kötötte föl s lábujjhegyen ment a ládához, melybe a kendőt a pénzzel bezárta. Aztán leült ha ágya alá s mosolygva szamitgatta az ujjain, hány forintja maradt még, ha megvette a házat.

Nem szót fiának, mikor az fölébredt Nincs még itt az ideje. Majd csak akkor, ha már az a ház övek lesz és fiának nyakába borulva azt mondhatja: ez a tied. Majd akkor.

Hanem aggódo vizsga szemmel nézte fiát, valjon nem veszi-e nagyon szívére az elvesztett gyűrűt. Azt látta, hogy Gyuri abban a szempillantásban észrevette a hiányzó gyűrűt, a mint fölébredt.

Keresni kezdte előbb az ágyban s az ágy alatt. Nem látszott nagyon levertnek s az öreg asszony magában hálat adott az istennek.

— Nem busul rajta olyan nagyon, mint a hogy féltém, hogy busulni fog.

A fiu csak kereste tovább.

— Mit keressz, édes fiam? — szólította meg anyja végre elfojtva remegését.

— A gyűrűmet édes anyám, — felelt a

tűnök a zubony alá ha'csontnéküli vászony valifűzött vesznék.

A czipők mindig szandál formájuk, nagyon kivágya s némelyek zsinórral, mások szalagokkal kötik le.

Fürdő- s uszó-ruhák az idenyben igen nagyot használnak; a lakók a leggyeszűbb, de a csukiya s nagy gallér egyikről sem hiányzik; legkedveltebbek a fehérek piros csikokkal szegélyezve, vagy a pirosak fehér csikokkal a széleken. E köpenyek vászonból s flanelből készülnek s földig érnek s nemcsak a csuklyának vannak bojtokkal díszítve, hanem bojtokkal is záródnak.

Séta ruhák.

A sétákra a legújabban igen fölkapták a zarándok-ruhát, melyről még a derekat szorító vastag kötél sem hiányzik.

Hanem e rut kasmázt igen izélesen készítik el fiuom gyapju kelméből; a szoknyán alul széles plissée fodor képezi a díszítést, míg a felső-ruha sima princessé-szabás, hátul kissé dudorosra fölívva, elől egy sok apró barna fa-gombbal záródva, míg a felső-ruha alján mintegy visszahajított széles pánt a ruhánál világosabb kelméből, képezi az egyedüli díszítést; az ujjakon széles egyszerű hajtókák szintén világosabb kelméből; s nagy záradok-gallér csuklyával, mely szintén világosabb kelmével van bélelve s a felett még egy kis hegyes gallér van a nyak körül. Öv helyett egy köteliszűrű vastag zsinór (a világosabb kelme színében) van hanyagon a derék körül kötve, melynek oldalán hosszan lecsúsgó végei nem bojtokban, hanem több nagy csombokban végződik.

E bizar ötozethez természetesen a zarándok-ruhát is tartozik, melynek minden díszítését egy vastag zsinór s néhány fényes tengeri kagyló képezi. Hosszu nyelű s é t a n a p e r n y ó, nérselyemből, egészíti ki ez ötozöket, mely szabásra most már eső-köpenyeket is készítenek.

S most mutassunk be még egy csinos i thoni divatot is; takaros kis pongolya-főkötő ez; az ugynevezett „menyecske-kendő”, melyet piros, kék, vagy crème-színű selemkendőkből, drótból s tüllből készített formára kell elrendezni s fölvarrni. A mellé tűző rózsá midiz friss virág legyen, mert művirágot venni ez egyszerű főkötősköz nagy izléstelenség lenne.

Fipsz.

Napi hírek.

— Kik az esküdtsek tagjai a folyó évnegyedben. Mint már említettük a Szathmári Károly felségserzési sajtótárgyalása a jövő hó 28-án lesz s így bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat, ha közöljük azok névsorát kikből a sajtótárgyalásnál az esküdt bíróság össze fog állittatni. Ezek következők: Bekényi Ottokár, Borbély János, Koncz Elek, Gál József építész, Buzás Pál, Poós Gyula, Balog Imre, Alibán Mihály, Kádár Bálint, Bánya Vincze, Erdélyi Mihály kereskedő, Dalny Kálmán, Katz Jakab, Vértessy István tanácsnok, Londe Frigyes, Holländer Gyula, Erdőssy Pál, Filótas Daniel, Steinfeld Antal, Paksy Imre, Menyhárt János, Pataky György, Tókes Gyula, Pallay Miklós, Fehér Herman, ifj. Koncz Lajos, Géressy Kálmán, Csörgő Andrács, Márton László, Czeglédi József, Kapéczy Pál, Grósz Hugó, Márk Endre, Király Ferencz, Miskolc János, ifj. Barcsay Miklós — Póttagok: Kimó Aurél, Fischer Nándor, Vecsey Viktor, Harsányi Sándor, Nemes Kálmán, Ujvári István, Steinfeld Ignác, Gaszner Károly, Czering Gusztáv, ifj. Kardos László Bacsó Ferencz, Lamprecht Frigyes.

— Az iparban tanonczoktól az 1878-79-ik évi tanfolyam alatt tanjij fejebe a kapitányi hivatalhoz 624 főt fogly be.

— A Casino választmánya a könyvtári szobába új könyvtartó állományt és korlátot készítettven, felhivatnak a vállalkozni kívánó

fiu a nélkül, hogy valami nagy fölindulás látszott volna rajta.

S szólan tovább kereste. Már egy jó óra beletelt s Gyuri még mindig kereste a gyűrűt. Anyja sokáig habozott, megszóltat-e? Csak nézte szólan, csendesen.

Nem volt már egy talpalatnyi hely az egész szobában, a mit gondosan át nem firkésztet volna Gyuri. Az ágyból csaknem minden egyes szalmaszálat szétszedett s mikor még sem lelte sehol a gyűrűt, újra kezdte az egész munkát.

Talán nincs is itt, — bátorkodék félénken közbeszólni anyja; — talán... másból vesztet el.

Az öreg asszonynak arcába szökött a vér s pirulva sötötte le szemét. Szegény volt, de a becsület utján járt egész életében s most vén korára tanujta meg a haugságost? Ószeharapta a nyelvét s elhallgatott.

A fiu föl sem emelte a fejét, oly szorgosan kereste a gyűrűt, s csak annyit felelt: — Itt kell lenni lemm.

Anyja nem szakította többé félbe. Harmadszor, negyedszer is kiszűrta Gyuri az ágyból a számat, szálszúknét szétszedve, aztán térdén csusva körülnézte ujra, meg ujra az egész szobát, körmélve fölkaparva az egész földet.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

A HOLTAK TITKA.

— Elbeszélés. —

VÉRTESI ARNOLDTÓL.

(Folytatás.)

Az öreg asszony maga is ugy vélekedett. Az isten nem osztogatja marokkal a szerencsét a szegény embereknek. Hanem ő maga is tartott a Gyuri macacs természetétől: nem fogja odadni. Ismerte jól fiat. S minél tovább gondolkozott felette, annál nagyobb csüggedtség szállta meg lelkét. Az aranyos boldog álmak, melyek oly lázas öröme ringatták agg szívét, foszladozni töredezni kezdtek; kimondhatlan keserűséggel, kétségbeeséssel kapaszkodott bejökük. Nem, nem bocsátja ki kezéből a szerencsét!

— Mit csináljunk, mit csináljunk? — rikácsolá lázasan.

S kiaszott kezei reszkettek ölében és fogai vaczogtak.

Izák gazda segített jó tanácsra. El lehet a dolgot szépen intézni, hogy a fiu észre sem veszi. Ejje! mikor alszik, szép csendesen lehuzhatni ujjáról a gyűrűt. Az édes anyjának csak szabad. Fia javáért teszi meg látja, hogy

idővel áldani fogja érte Gyuri. Áldani fogja még a hamvait is.

A szegény öreg asszony kézt volt rá. Az egész éjt ében töltötte, lázas remegésben, leve, mikor alszik el fia s aggodva, nem ébred-e föl. Tízser is oda ment lábujjhegyen fia ágyához, hallgatózva, biztatva önmagát, habozva és ijedten vissza suhanva. Kinyújtotta reszkető kezét s már a gyűrűt érintette fia kezén nehányszor, aztán félénken, csüggedten lépett megint el az ágytól. Ha fia föl találna ébredni, vége mindennek, gyanakodnék, ova-kodnék azonnal, és soha többé meg nem lehetne kísérteni.

Ez a rettenetes küzdelem a csábító remény és kétségbeesés közt, mely az öreg asszony lelkében vívódott, megrázkódtatta a gyöngye, elaggott testét s az öreg asszony hajnal felé úgy érezte, mintha valami kimondhatatlan bagyadság venne erőt rajta, mintha feje szédülne s ájulás környezze.

Végső erőlködésével még egyszer odacsúszott az ágyhoz. Fia épen kifele fordult s jobb keze szabadon lógott le. A gyűrű szemébe csilllogott az öreg asszonynak s természetfeletti hatalommal vonta magához. Ez ércdarabhoz volt kötve a jövő minden boldogsága, minden reménye. Az öreg asszony megborzadt, a mint ujjai a hideg, sima arany-karikát érinték.

Egy perc múlva kezében volt a gyűrű. A másik perczben már fejére borította kendőjét s mint a kit kísértet üdöz, ilhögve,

243 5-9
 Szatmáron.
 Grätz Gyulánál,
 Bécs, II. Praterstrasse 49. rendelhető meg.

asztalok, hogy ajándékaikat vasárnap f. hó 5-én d. e. 11 órakor a kaszinó helyiségében adják be. — A feltételek addig is a kaszinó könyvtárnokánál megtekinthők.

— **Talált kőver dísz.** A tegnapi dísző vásárlás valaki egy kőver dísző felejtett, a mi eléggé ritka s bémulatos esemény. Tulajdonosa kellő igazolás mellett Bogdány Imre alkaptány urnál átveheti.

— **A tisztántul ref. egyházkerületi közgyűléséről** szóló újdonságunkban tegnap gr. Dégenfeld Imre elnök neve helyett tévedésből más név csuszott be, mit is ezennel helyreigazítunk.

— **Nagy szerencsétlenség történetét** volna tegnap az utcán. Egy kis elmélázott gyerek egy sebessen hajtó kocsi előtt állott meg. A kocsi nem vette észre a gyereket, s a szerencsétlenség bizonyosan bekövetkezett, ha egy ott menő derék ember hirtelen meg nem ragadja a gyermeket s meg nem menti. A gyermek szülői nem győztek eleget hállakodni s a derék mentőnek szép e léket adtak.

— **Nincs filloxa Debreczenben.** A földmivélsé ipar és kereskedelem ügyi miniszterium f. évi 19,820 sz. rendlete folytán 8 zab a d i P á l itteni magy. kir. tanintézeti szegéd tanár ur a debreczeni kertészsze t i e g y l e t k e r t e l e p é t t ö b b n a p i s z i g u r o k u t a t á s, v i z s g á l t u t á n t e g n a p e s t e t e l j e s e n f i l l o x e r a m e n t e s e k n y i l t a k o z t a t t a, s m a i n a p o n e z t á r g y a z ó j e l e n t e s e a m i n i s z t e r i u m h o z f e l i s k ü l d e t t. M i d n y á j a n ö r v e n d e t h e t t i k a t ö b b s z o r o s s z a k v i z s g á l a t é s f e l ü l v i z e s e r e m e r y e n e k, s k i l l ö n ö s e n a k e r t e s z e t i e g y l e t v a l ó b a n n a g y v e s z e d e l e m b ő l s z a b a d u l f e l e z á l t, m i v e l m i n t h i s s z t k m o s t m á r a k o r m á n y s i e t n i f o g a m u l t ö s s z e l e l r e n d e l t s z o r o s z á r t a t a k a z o n n a l m e g s z i n t e t e s e v e l e n e m e s c z e l u e g y l e t e t r e n d e l t e t e s e n k v i s z s z a d n i.

— **Nyilvános közönet.** A kereskedő k-jak önképző egyesületé könyvtára részére T. Lefkovicz J. ur 13 kötet különböző tartalom magyar, német és francia könyvet volt szives ajándékozni; mely tetteért fogadják egyesületünk nevében hála közönetemet. Debreczen 1880. Julius 21-én. Donogán István 1-ső könyvtárnok.

— **A rendőrség figyelmébe.** Nagy megrázkóztatással tapasztaljuk, hogy az utcai subanczok részéről ismét divatba jött az a büntetendő szokás, hogy a házak falait és a kapukat festékek vagy más valamivel bemazolják és beszennyezik. Jó lesz e frakocziátlan sehonnaikat megieseni, s őket a kellő büntetésben részesíteni.

— **Nagy népcsődület** volt ma délelőtt az utcán. Egy rongyos koldus ember rogyott össze, s azt bámulták. Rövid idő múlva rendőr is megjelent a helyen s ez megvizsgálta az összecsődülteket, kik mind gutaütésnek tulajdonították a koldus tukáskát, s megmagyarázta, hogy biz azt a pálinka ütötte le lábáról. Bevitették a dűtyiba, a hol aztán csakugyan magához is tért.

— **Öngyilkosság.** Szintársulatunk zenekarának egyik volt tagja Tróthan György megölte magát. Temetése n.-váradon Vasárnap volt. A fiatal öngyilkos ölelő családnak volt sarjadéka. Hogy nem zliált anyagi helyzet okozta halálát, mutatja az, hogy július havi lakbérének kivül másnemű tartozása nem volt. A színházi pénztárból kapott havonként 50 forint s ezenkívül bizonyos összegű segélyt is kapott családi járulékból, mely havonként 20—30 forint között váltakozott. Gyógyíthatatlan betegség volt az, mely a tehetséges fiatal embert öngyilkosságra indította.

— **A bécsi lövészünnepély** alkalmával Bécsben rendezett baquetten 2000 ember

vett részt, ezek elfogyasztottak 1000 kiló hus 2000 tyukot, 150 hektoliter sört, 5000 palack „lövész bort” és 120 üveg champagneit. A díszterem jelen voltak számát hozzávetőleges számításal 28,000-re tessük.

— **Ebben a nagy melegben.** Több fővárosi lap, s utánok a „Debreczen” is közölte azon nevezetes hírt, hogy Philadelphianban jul. 15-én a hőmérő Fahrenheit szerint 100 fokot mutatott. Ez oly hallatlan hőség, minőre emberek még nem emlékeznek. Azonban ezen az emberek emlékezetén bizonytalán változat a következő számítás: Fahrenheit ugranis 0 fokkal a higany fagyópontját jelzi, tehát az 6 hőmérője szerint a víz fagyópontja + 32°. Ezt átszámításnál minden előtt le kell vonni a 100 F. fokból, maradna tehát 68°; csakhogy a Fahrenheit hőmérő 180 fokra levén beosztva, fokai a mi 80 fokos Reaumur hőmérőnk fokaihoz úgy viszonylanak, mint 9:4-hez, tehát egyszerű szorzás és osztás által kiköszökhadható, hogy 100° Fahrenheit nem több mint 30.2° Reaumur a milyen meleg pedig nálunk is van majd minden nyáron.

— **A veres kereszt.** A magyar országos segélyző négyelet szilárd alapon nyugodt intézménye biztos léptekkel halad a kifejlesztés felé. A királyházon túl a jótékonyág iránt mindenkor lelkesülő hölgyek kiválólag érzik a veres kereszt gyámoltásának szükségességét és át lépén hatva azon magasztos öntudattól, hogy fillerjeikkel képesítik az egyeletet törekvéseinek teljesítéséhez, minden eszközt használnak fel az eszme terjesztésére. Szolnok-Doboka megye főispánja báró Bánffy Dező buzditó felhívásai a legszebb eredményről tanuskodnak; rövid idő alatt létesült a Szolnok-Doboka megyei választmány báró Bánffy Dezőnek elnöklété alatt a következő főkönyveltekkel: a décs városi, décs járási, szamóújvári, n.-iklői, m. lápos járási, betlen járási és cs. gorbo járási fiókokkal. Székelykeresztúron a megalakult fők elnökségére Pap Jánosné emelgetett. Erdélyben e szerint 5 megyei választmány és 23 fők egylet képviseli a veres keresztet. A Torontali megyei választmány 38 főjének könyvebb vezetőe czéljából Zombolyán vidéki választmányt szervezett gróf Csekonicz Jánosné elnökkel, s miután nem réb kibocsátott körlevele, melyhez az évi közgyűlés magyar, német és szerb szövegű jegyzőkönyve csatolattott, az iparos és néposztályban tömeges beiratkozásokat eredményezett, ez év folyamán a tagok számának 5000—6000-re való növeztése várható A turóczi megyei négyelet mint tésztület az alapító tagok közé lépett és saját kebeléből Lebockzy Ujhelyi Ella vezetése alatt bizottságot választott mely hivatala lesz a veres kereszt egyelet Turóczi megyében virágzóvé és népzene üvé tenni. Dienszli Kürthy Anna Kolthán (Kó márom m.) 100 forint gyűjtött az egylet toke növeztésére. Az esztériai fők által a Bakyonban rendezett tavaszi mulatság 170 forint jövedelmelvezte. A szegedi jótékony négyelet rókusi gyermekkertnek kiépítésére adományozott öt ezer forint a központi választmányak közönetet szava. Az egylet egészégy-egy tanácsosai állandó kórház letesítésén fáradoznak; a kidolgozott tervet a legközelebbi ülés megvitatás tárgyául fog szólni.

— **Negyvennapig bójtolt.** New Yorkban dr. Tanner kijelentette, hogy ő meghagyatolja az orvosi tudományt, mert képes negyven napig minden étel nélkül élni. A bójtoltés június 28-ikán kezdte meg s — mint jelentik — július 25-éig 25 1/2 fontot veszített súlyából. Az orvosok órántik vizsgálják. Tanner még 15-ikén vig volt, csak egy kissé idegesnek mutatva magát. Csupán vizet iszik.

— **Nagy vihar** volt hétfőn délután Csorobén. A heves vihar a lövészünnepély csaruo-

káról egy gerendát lovert, mely öt személyt többékevésbé megsejtet.

— **Királyi kedves börtönben.** Milanoból írják e hó 15-éről: Nem kis izgatottságot keltett egy szépségéről és kaandjairól híres színésznőnek hirtelen történt elfogatása. E hölgy Iwon Emma egykor az elhunyt olaszkirály szeretője volt, később számos híres személyiséggel, ezek közt Karr Alfonsszal is volt viszonya, — most háromszoros büntett vádjá alatt áll; ezek egyike gyermekkicsérelés. Genuában a színházban fogták el, s onnét vitték Milanába; itt még öt büntésre, ezek közt atya is elfogatott. Beszéli, hogy egy fiatal ember, a ki szerelmes bele bármily meggyőző bizonyítékok vannak is a színésznő vétségébe felől, mindent elkövet, hogy biztosíték mellett szabadon bocsátását kieszközölje.

— **Leugrott a vonatról.** Midőn a király e hó 16-án Ischből Bécsbe utazott, ritka eset történt. H. udvari futár, t. i. Kleinmünchen és Asten állomások közt senkiül sem látva leugrott a vonatról s teljesen kimerülve érkezett Astenbe. Ugrás közben csuk a kezét horzsolta le kissé, és a legközelebbi vonattal Bécsbe utazott. Tette indokáról vonakodik felvilágosítást adni.

— **A főnyeremény.** Az 1864-iki orosz kölcsön főnyereményét, mely 200,000 rubelt tesz ki, egy berlini bankháznál alkalmazott gyakornok nyerte el, a 16 éves Richter, Potsdamból A főnök, H. bankár magához hivatta a fiút, „Honnán szerezte azt az 1864-iki orosz sorsjegyet, mely nálam van őrizetben?” — Keresztájtantól felelt a fiú. — Erre a következő párbeszéd fejlődött ki a bankár és a gyakornok közt: „A sorsjegy nyert valami csekély összeget.” — „Mennyire fog ennek atyám örülni.” — Nem csak atya, hanem ön is, mert a nyeremény meglehetősen tekintélyes.” — „Isteneim mily nagy lehet?” — „No meglehetősen nagy.” — „Talán pár ezer?” — „Több több.” — „Mennyi hát”, kérdezi a fiú örömben zokogásban törve ki, mire a bankár tudtára adta, hogy 200 ezer rubelt nyert. Képzeltetni, mekkora az öröm Potsdamban a Richter családnál s mennyi derék jó barátja lett egyszerre a családnak.

— **A Seemann-ügy** új fordulatot vett. Az alezredes ismert nyilatkozata után Kreith Béla gr. és Kupez Ferencz eláltak a párbajtól, miután az erre czélzó ok magától elesett s a többi a megindított hivatalos vizsgálat dolga. A harmadik kihívó azonban, Lieszkovszky József jónak látta személyes kérdést csinálni a dologból s kétségbevonni az alezredes állításainak valóságát, s azért ragaszkodni a fegyveres megadódáshoz. Seemann alezredesnek most már katonai becsületé érdekében nem maradt egyéb hátra, mint a kihívást elfogadni s segédei Medvei alezredes és Kählig őrnagy tegnap ez ügyben már eljártak. A párbaj hir szerint tegnapra volt kitűzve, sőt egy könyomatu lap szerint tegnap délelőtt megtörtént a régi lövészterepen, a hol Seemann alezredes állítólag súlyosan megsebesült. Lieszkovszky két segéde hirtapirók voltak. Más forrásból azonban azt az értesítést vesszük, vársa meghatározott idő előtt oly adatok jelentettek be a segédeknek, melyek tisztába hozatala előtt a párbaj nem történhetett meg. — Állítják ugyanis, hogy nehány év előtt Lieszkovszky a katonai hatóságnál, — feljelentést tett oly ügyben, melyért lovagias eljuttatást kellett volna vennie. A segédek ez esetben feltek szükégesnek tartották az újabb tanácskozást, mielőtt végleg határozának.

— **A morhium démona.** Berlinben a morhium-betegség mindjobban terjed, főleg pedig a magasabb körök tagjai közt. Egy spe-

cialista orvos magán-kórháza tele van ilyen szerencsétlenekkel, kik közt sok házaspár is van. A betegség a morhium-befőcsökendéssel való visszaéléstől és főleg az egész idegrendszer megbénulásában nyilvánul. A morhiummal élők igazi szenvedélyeivel csinálnak propagandát e bűnnek, — mely ép olyan, mint az iszakkossági kór. A morhium-betegségeiből egyedül a visszaélés teljes megszüntetése által lehet gyógyulni, csakhogy ilyenkor rendszeren dühöngés, öngyilkossági mániá lepi meg a betegeket. A Berlinben most egymást érő öngyilkosságok nagy részét a morhium démona okozza.

— **Egy pohár sör — 17 frt.** Zágrábból írják a következő csinos históriát: Az ott állomásozó Württemberg huszárezredben szolgált Nassau herceg is, mint őrnagy. Az őrnagy a minap késő este egy kisebb szállodába megy meleg volt. A főherceg azon kérdésére, hogy pincze-e itt jobb sör, azt feleli a pinczer, ki a pincze nem ismerte, hogy egy pohárért nem csapolhatnak új hordót, mert a nagy melegben a tábbi is elromlanék. A duszagú herceg erre csak azt kérde: hogy egy akó sör? — Tizenhét forint, őrnagy ur! volt a válasz. „Nos, hát itt a tizenhét forint,” szölt a herceg, s miután a frissen csapott hordóból kiitta a ma, a pohárát, sőt nélkül fölkel s távozni készült. A meglepett pinczer csak ennyit tudott kérdeni: „S a többi sörrel mi történjék?” — „Igya ki maga,” volt a herceg lakonikus válasza.

— **Husárok** megállapítva s bejelentve 1880. július 21-től július 28-ig következők: 46 kr. Gyarmati Istvánnál varga utca 2238. sz. a Nagy Mihálynál csapó-utca 794. sz. a s v é r é c z G y ö r g y n é l c z e g l é d - u t c z a 2599. v á r a d - u t c z a 2121. r ö z s a t é r 6. s z. a. — Minden többi bejelentett mérszárékekben pedig 48 kr Debreczen, 1880. július 20. Debreczen város kapitányi hivatala.

az aratás felé, mely kitűnő minőség által tűnik ki. — A külföldi, különösen a német és svájci malomipar tehát magyar buával fogja ellátni magát. Egyszer-mind arra is számítatunk, hogy Magyarország az idén sokkal többet fog Németországba kiviani, mert az amerikai aratás nem ütött úgy ki, mint a tavalyi.

— **Cognac-gyár Kecskeméten.** Cognac gyár alakult Kecskeméten, melynek cége a kereskedelmi törvényszéknél már be is jgyeztetett és működését megkezdette. A vállalat élén Parragh tanár áll, ki már ez ideig sikeresen működött e téren.

— **A philloxera kipisztítása.** A földmivélséi miniszter a philloxera vastatrix által elhözött vesztély localizálására és a rovarnak házákból kipisztítására megteendő végleges intézkedések fogantatba — vehetése czéljából e rendelte, hogy az országban valamennyi szőlő szakértők által megvizsgáltsassék s egyidejűleg minden megyére névze kinevezte a szakértőket. A törvényhatóságok utasítást kaptak, hogy a miniszteri kiküldötteknek eljárásukban segédkezet nyjntsanak. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Herman Ottó országgyűlési képviselő külföldre, Franciaország déli részeibe utazik a philloxera tanulmányozása végett, hol az ez idő szerint nagy mértékben pusztítja a szőlőszőlőket.

— **Legujabb** Páris, jul. 20. A tanácskozások a hatalmak közt kezdenek egyértékre vezetni. E szerint augusztus 1 napjaiban 12 hadi hajó mely Ducigno évi; minden hatalomtól kettő. Ducigno átadása után a hajóhad Arta és Volo előtt fog boryogyt vetni, hogy az görög határra vonatkozó határozatok végrehajtása mellett tüntessen. Csapatok partra szállítását nem hozták szóba. Itt az a remény van elterjedve, hogy a porta engedni fog.

— **Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.**
Főszerkesztő: Vértés Arnold.

— **Fel a Szepességre.** Alólított, mint a stoósi ev. egyház lelkesze tudatja a t. cz. közönséggel, illetőleg a szűkkel, hogy magánintézetébe felfogad oly gimnáziumbebel tanulókat, kik a németnyelvet sajátjukkát óhajtták tenni, az I. osztálytól a IV-ik osztályig. Kiképezi a tanulókat az ezen osztályok bármelyikében előforduló tudományokban, de különösen a németnyelven. Társalkais nyevi a német. Elméleti s gyakorlati tekintetben képeseké tétetnek a tanulók a tudományok további folytatására. Több figyelmre méltó példák tanuskodnak e tény mellett. Az iskolai év kezdete jövő szeptember hó, de előbb is felfogadtatnak, ha ugy kívánatnak mintegy előgyakorlás végett. A tanulók teljes illetésben részesülnek, melyért 300 ft. o. é. fizetendő az egész iskolai évre. A vizsgát teendik valamely nyilvános intézetnél. A vizsgáért járuló kiadás a tisztelt szülöket terhel. Ennél fogva mindazok, kik ezen intézetet igénybe venni óhajtanák, sziveskedjenek az illetővel érintkezésbe lépni, ki jelenleg ezen városban időzik, — további felvilágosítás végett. Lakása van tisztelt Ormos Gábor kereskedő urnál, házszám 2555. Batyáni-utcában.
Debreczen, 1880. jul. 18-án.
Stethló András,
stoósi evang. lelkesz.

Árlejtési hirdetmény.
A magyar királyi
debreczeni állami méntelep
Eperjess, Debreczen és Turia-remetei osztályaiiban elhelyezett katonai legénység, valamint az ugyanott lévő ménlőllomány részére folyó évi november hó 1-től 1881. október hó végéig szükseglendő
takarmány- és élelmi czikkek,
u. m. kenyér, zab, széna, alam-szalma, ágy-szalma, kemény tűzifa és petróleum biztosítása végett:
1880. évi augusztus hó 19-én a debreczeni osztály részére d. e. 10 órakor az itteni számírodában,
1880. évi augusztus hó 22-én a turia-remetei osztály részére d. e. 10 órakor, Ungvárt a városházánál és
1880. évi augusztus hó 24-én az eperjessi osztály részére d. e. 10 órakor az eperjessi méntelep-osztály irodájában írásbeli zártajánlati árlejtés fog tartatni.
A szállítási szerződészek, illetve feltételek a helybeli méntelep számvevő irodájában, az eperjessi méntelep-osztály irodájában és Ungvár város kapitányságánál megtekinthetők.
Debreczeni állami méntelep parancsnoksága.

Magyar éjszakkéleti vasut.
Hirdetmény.
A magyar éjszakkéleti vasut a vonalon létező hivatalos órák jó karban tartását s javítását f. é. augusztus 31-től számítandó három évre árlejtés utján biztosítani kívánja. A pálya e czélból két szakaszra osztatik fel, melyek közül az egyik Debreczentől Máramaros Szegedig és Királyháztól bezárólag Somig, a másik pedig Szerencstől Somig terjed, magába foglalván az ujhely-kassai, nyiregházi ungvári és bátyu-munkási vonalakat.
A jogok és kötelezettségek, a melyek a vállalkozót illetik, a feltét főzeblől megláthatók, a mely egy a központi anyagkezelésnél, mint a s. a. ujhelyi főanyagraktárnál díjtanul megkapható; egyébként mindkét helyen szóbelileg is minden kért felvilágosítás megadatik.
Az 50 kros helyleggel ellátott ajánlatokhoz szakaszonként 50 frt bántapénz továbbá a feltétfüzet egy aláírt példányá mellékelendő.
Az ajánlatok a magyar éjszakkéleti vasut vezérigazgatóságához II. fő-utca 105.) czimzandók.
Budapesten, 1880. július 14-én.
A vezérigazgatóság.
(Utánnomat nem díjaztatik.)

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA.
Fióközlet: Debreczen.
Alólítottak a n. é. közönség által előnyösen ismert
nagy vászon és fehérmű raktárunkat,
kitűnő vászon és saját gyártmányú elsőrendű fehérműeken kívül, a jelen időnyre dúsan berendeztük a következőkkel is, u. m. :
MINDENFÉLE NŐI RUHAKELMÉK
creton, crepe, satin
és egyéb mosó szövetekkel,
továbbá egy a bel- mint a külföld legelőcsőbb gyártmányából szintartó szép fekete Ternók, Cachmirok és sejmekkel, minden egyes czikkekben a legelőcsőbbtól a legfinomabbig.
Legnagyobb választékban tartunk az említettekben kívül még:
szőnyegetek és mindenféle butorkelméket,
ágy- és asztalterítő-készleteket,
Jutta- és csipke-függönyöket,
crepe, satin és kreton függöny-szöveteket
és egész szobafelszerelési czikkekkel,
paplan és matráczoikat.
Rendkívüli nagy választékban
czérna, mosó férfi-ruhaszöveteket,
a legjobb fajta kő pamutokat és mindenféle rövidűkat.
A fővárosbani üzlettelepeinkkel ugyszintén a legelőcsőbb rendű gyárosokkal való összeköttetésünk azon kellemes állásba helyeznek, hogy t. vevőinknek minden bár kevésbé szakmánkba vágó megrendeléseiket is teljesíthetjük.
Teljes tisztelettel
Kunz József és Tarsa.
Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Árjegyzékeket és mintákat bérmentesen küldünk.